

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Aangepaste statusaanvraag Nationaal Park Hollandse Duinen

Geachte Statenleden,

Hierbij informeren we u over de hernieuwde aanvraag van de status nationaal park voor Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD). Deze aanvraag hebben wij op verzoek van de circa 60 samenwerkende partners van NPHD ingediend bij de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Alleen de provincie kan, op grond van artikel 3.68 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, deze aanvraag namens de partners indienen.

Hollandse Duinen verdient het

Een gebied zo uniek als Hollandse Duinen verdient het om een nationaal park te zijn. Het weidse landschap dat begint in zee en dat via de zeereep, jonge duinen en besloten duinvalleitjes met bijzondere flora en fauna doorloopt tot de bosrijke landgoederen op de laatste landinwaarts gelegen strandwal is schitterend en vol waardevolle natuur. In dit landschap wordt ook volop gewoond en gewerkt en er is ruimte voor land- en tuinbouw, cultuur, waterwinning én toerisme. In dit deel van Zuid-Holland is de druk op de ruimte hoog. Samenwerking op het schaalniveau van Nationaal Park Hollandse Duinen is onmisbaar om de kwaliteit van natuur, landschap en cultuur en erfgoed te kunnen behouden en verder te ontwikkelen. Een officiële status als Nationaal Park erkent en ondersteunt deze samenwerking.

Het belang van nationaal park

De status nationaal park is belangrijk. Voor bezoekers is het een kwaliteitslabel. Voor de samenwerkende partners blijkt het een belangrijke motivatie om, vanuit gedeelde trots, de kwaliteit van de natuur, cultuur en het landschap in dit gebied te koesteren en waar mogelijk te verbeteren. Toekenning van de status betekent erkenning door het Rijk van de waarde van dit unieke gebied en betrokkenheid bij de samenwerking. Bovendien kan Hollandse Duinen, als de status wordt toegekend, vanaf 2025 aanspraak maken op de subsidieregeling voor nationale parken van het rijk voor de periode 2025-2030 waarbij cofinanciering vanuit gebiedspartners een voorwaarde is. Dit kan met reeds toegekende middelen.

Waarom een hernieuwde aanvraag?

In 2020 heeft provincie Zuid-Holland uit naam van circa 50 gebiedspartners de status van nationaal park aangevraagd bij de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Deze aanvraag is destijds door de minister aangehouden omdat zij constateerde dat nationale parken 'Nieuwe Stijl' niet op basis van het vigerende wettelijk kader, in 2020 de Natuurbeschermingswet, konden worden aangewezen. De adviescommissie die de minister adviseerde over de aanvraag was positief, maar oordeelde dat het gebied waarvoor de status werd aangevraagd te ruim begrensd was. Het ministerie heeft het wettelijk kader, opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, aangevuld met een [Beleidsregel aanwijzing nationale parken](#) die in mei 2024 is gepubliceerd. Dit maakt het mogelijk om nu een aangepaste aanvraag voor Hollandse Duinen in te dienen.

De aanpassing van de begrenzing en juridische consequenties

Het gebied waarvoor de status nationaal park nu wordt aangevraagd is aangepast. De status wordt alleen aangevraagd voor gebieden die een vorm van bescherming hebben in het omgevingsbeleid van de provincie en/of gemeenten, zoals beschermde natuur (N2000, NNN), kroonjuweel cultureel erfgoed, waterlichamen van de kaderrichtlijn water of recreatiegebied. Dit gebied is op de bijgevoegde kaart aangegeven met oranje. Op deze manier kan het behoud van natuur, cultuur en erfgoed, landschap, water en recreatie binnen het Nationaal Park worden waar gemaakt. De status nationaal park geeft geen bescherming, wat betekent dat het niet leidt tot een andere juridische of planologische bescherming, zie de toelichting op de beleidsregel. Met deze begrenzing wordt aangesloten op beleidsregel aanwijzing nationale parken die stelt dat de wezenlijke kenmerken van het gebied verzekerd moeten zijn in het omgevingsbeleid (artikel 2, lid 1d en artikel 6). De betrokken gemeenten, waterschappen en de grote terreinbeheerders hebben ingestemd met de aangepaste begrenzing.

Voorgeschiedenis

In 2015 startte het ministerie van Economische Zaken een landelijk beleidsprogramma om de nationale parken in Nederland een kwaliteitsimpuls te geven. In combinatie met deelname aan de publieksverkiezing 'Mooiste natuurgebied van Nederland' in 2016 is het idee voor een nationaal park voor de Zuid-Hollandse vastelandskust ontstaan en uitgewerkt, Nationaal Park Hollandse Duinen. Sinds 2017 wordt gewerkt aan de oprichting van dit park dat zich uitstrekt over het kust-, duin- en strandwallengebied van Hoek van Holland tot de provinciegrens met Noord-Holland. Het is een bijzonder waardevol gebied voor planten, dieren en mensen en tegelijkertijd kwetsbaar door de enorme druk op de ruimte in dit gebied, de bevolkingsgroei en daarmee de groeiende behoefte aan ruimte om te recreëren. Ook klimaatverandering, verkeer en vervoer, industrie en intensieve land- en tuinbouw maken het kwetsbaar. De inmiddels ruim 60 samenwerkingspartners van het nationaal park willen de natuur-, erfgoed-, water-, landschaps- en recreatieve waarden van het gebied versterken.

Het belang van de samenwerking voor de provincie

Zuid-Holland werkt sinds 2016 samen met Hollandse Duinen en de vele enthousiaste partners aan de ambities van Hollandse Duinen. Zo werken we samen op het gebied van bezoekersmanagement (draagkracht onderzoek en vervolgstappen) en erfgoed (de erfgoedtafels in het gebied zijn partner). Ook zijn er campagnes georganiseerd om inwoners en bezoekers te wijzen op de schoonheid maar ook de kwetsbaarheid van de natuur en diverse publieksactiviteiten zoals de jaarlijkse week van Hollandse Duinen. Verder worden er door partners projecten uitgevoerd die bijdragen aan het versterken van landschap natuur of cultuur en recreatiemogelijkheden, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van de Koekamp in Den Haag als Parkpoort van Hollandse Duinen.

Het gebied waarin wordt samengewerkt is breder dan het gebied waarvoor nu de status van nationaal park wordt aangevraagd. Omdat te benadrukken en de partners betrokken te houden is in de aangepaste statusaanvraag ook het samenwerkingsgebied opgenomen. Dit valt nagenoeg samen met het gebied waarvoor in 2020 is de status van nationaal park werd aangevraagd. In de kaart is dit aangegeven met de stippellijn.

Tot slot

De adviescommissie Nationale Parken zal beoordelen of Nationaal Park Hollandse Duinen de status van nationaal park verdient, de commissie heeft aangegeven daar circa 3 maanden de tijd voor nodig te hebben. Het is vervolgens aan de Staatssecretaris van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur om, op basis van de het advies van de commissie, de status van Nationaal Park aan Hollandse Duinen toe te kennen. Wij kijken hoopvol uit naar een positief besluit eind dit jaar.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Kaart met de samenwerkingscontour
- Aangepaste statusaanvraag Nationaal Park Hollandse Duinen